

# Limerykonka na Kozioroga Dębosza, czyli o obyczajach Pana i Pani Kózki

*Ten Kozioróg Dębosz, pan na Baryczy,  
gdzie na każdym żywym dębie się byczy,  
ma rogi większe od siebie,  
zębiska ostrzy na drzewie,  
dźwiga go partnerka, a on se bzyczy.*

*(ebs)*

Kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*) – gatunek chrząszcza z rodziny kózkowatych, największy z występujących w Polsce przedstawicieli tej rodziny.

Zasięg występowania tego gatunku obejmuje Europę, Azję Wschodnią i Afrykę Północną. W Polsce pokrywa się z zasięgiem dębu szypułkowego – występuje tylko na dębach szypułkowych i bezszypułkowych. Preferuje dobrze nasłonecznione, ponad 100-letnie drzewa, rosnące pojedynczo lub w niewielkich skupiskach. Lubi też stare, dobrze prześwietlone dąbrowy. Spotkać go można tylko na żywych drzewach.

Dorosły osobnik *Cerambyx cerdo* mierzy do 56 mm długości ciała. Czułki samicy są długości jej ciała, samca – o połowę dłuższe. Samica składa jaja w spękanach kory. Larwy żerują początkowo w korze, gdzie spędzają pierwszą zimę, następnie w łyku i twardej. Z uszkodzonego drzewa wypływa sok, tworząc na korze ciemne przebarwienia. Czas rozwoju to około 3 lata, w drewnie przesuszonym – nawet do 5 lat. Larwa jest jasnożółta z rdzawą głową, dorasta do 10 cm. Łączna długość żerowiska dochodzi do 1 m. Przepoczwarczenie następuje jesienią, jednak wewnątrz drzewa opuszcza dopiero od maja do początku września.

Drzewo zaatakowane przez tego owada jest bardziej podatne na choroby na skutek fizycznego uszkodzenia drewna.

Kozioróg dębosz w Polsce i krajach sąsiednich objęty jest ochroną gatunkową. Żeruje między innymi na drzewach będących pomnikami przyrody, również na Bartku, który też jest pod ochroną. Od kilkadziesiąt lat obserwuje się stały spadek populacji tego chrząszcza. Najlicniejsza populacja tego gatunku w Polsce występuje na terenie Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy.

Gatunek ten jest narażony na wymarcie. Ma status *VU* w Czerwonej Księdze Gatunków Zagrożonych. Gatunek ten jest narażony na wyginięcie. W Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt ma status narażonego na wymarcie (*VU*). Jest

to u nas gatunek chroniony.

Owada tego można zwabić, smarując pień dębu mocno posłodzonym winem lub dżemem.

Kózka ta może ugryźć człowieka. Jej szczęki są bardzo silne.

To drugi co do wielkości kózkowaty Europy.

samica składająca jaja

[https://www.youtube.com/watch?v=0blvso\\_wF3E](https://www.youtube.com/watch?v=0blvso_wF3E)

więcej o kózkach

niesamowite fotografie